

جمهوری اسلامی ایران

وزارت امور اقتصادی و دارایی

سرپرست

شماره: ۸۰/۳۶۲۵۵

تاریخ: ۱۴۰۴/۰۳/۰۳

پوست: ندارد

بسمه تعالی

جناب آقای دکتر فرزین - رئیس کل محترم بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران

جناب آقای دکتر صیدی - رئیس محترم سازمان بورس و اوراق بهادار

موضوع: ابلاغ دستورالعمل ماده (۱۶) قانون تأمین مالی تولید و زیرساخت‌ها

سلام علیکم

شورای ملی تأمین مالی در جلسه مورخ ۱۴۰۴/۲/۲۴، با استناد به ماده (۱۶) قانون تأمین مالی تولید و زیرساخت‌ها مصوب ۱۴۰۲/۱۲/۲۲ مجلس شورای اسلامی و تبصره آن، دستورالعمل این ماده را به شرح ذیل تصویب نمود:

ماده ۱ - اصطلاحات و واژه‌هایی که در قانون بازار اوراق بهادار مصوب آذرماه ۱۳۸۴ و قانون توسعه ابزارها و نهادهای مالی جدید به منظور تسهیل اجرای سیاست‌های کلی اصل چهل و چهارم قانون اساسی مصوب دی ماه ۱۳۸۸ تعریف شده‌اند، به همان مفاهیم در این دستورالعمل به کار رفته‌اند. سایر اصطلاحات و عبارات، مطابق تعاریف زیر است:

(۱) **اوراق:** اوراق مالی اسلامی نظیر اوراق مشارکت و انواع صکوک اسلامی (از جمله اجاره، وکالت، مرابحه عام و منفعت) که در چارچوب عقود اسلامی و منطبق با قوانین و مقررات مربوط، برای مدت معین منتشر می‌شوند،

(۲) **نرخ سود اسمی اوراق:** نرخ سود سالانه هر ورقه که مبنای محاسبه و پرداخت سودهای دوره‌ای (کوپن) اوراق است،

(۳) **اوراق بدون مخاطره (ریسک):** اوراق منتشره توسط وزارت امور اقتصادی و دارایی به نمایندگی از دولت که بازپرداخت آن توسط سازمان برنامه و بودجه کشور، تضمین شده است،

(۴) **نرخ سود اسمی بدون مخاطره (ریسک):** نرخ سود اسمی سالانه اوراق بدون مخاطره (ریسک) دارای سود دوره‌ای (کوپن دار)،

(۵) **متقاضی تأمین مالی:** شخص حقوقی غیردولتی است که اوراق مالی اسلامی برای تأمین مالی وی، در قالب عقود اسلامی منتشر می‌شود،

(۶) **مؤسسه اعتباری:** بانک‌ها و مؤسسات اعتباری غیربانکی، موضوع بند (ح) ماده (۱) قانون بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۴۰۲/۸/۱۷ مجلس شورای اسلامی، با اصلاحات و الحاقات بعدی،

(۷) **مؤسسه رتبه‌بندی:** مؤسسات رتبه‌بندی اعتباری موضوع بند (۲۱) ماده (۱) قانون بازار اوراق بهادار جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۸۴/۹/۱ با اصلاحات و الحاقات بعدی دارای مجوز از سازمان بورس و اوراق بهادار است،

(۸) **مرکز:** مرکز تسهیل تأمین مالی تولید وزارت امور اقتصادی و دارایی،

(۹) **رتبه اعتباری متقاضی تأمین مالی:** رتبه‌ای که توسط مؤسسه رتبه‌بندی به متقاضی تأمین مالی تخصیص داده می‌شود،

(۱۰) **رتبه اعتباری اوراق:** رتبه تخصیص داده شده توسط مؤسسه رتبه‌بندی به اوراق که با در نظر گرفتن موارد مختلف از جمله رتبه

اعتباری متقاضی تأمین مالی، دارایی مبنای انتشار، نوع ضمانت و نوع اوراق و نوع پروژه تخصیص داده می‌شود،

(۱۱) **ضامن شخص ثالث:** شخص حقوقی غیر از سازمان برنامه و بودجه کشور و مؤسسات اعتباری است،

جمهوری اسلامی ایران

وزارت امور اقتصادی و دارایی

سپرت

شماره: ۸۰/۳۰۶۲۵۵/.....

تاریخ: ۱۴۰۴/۰۳/۰۳.....

پوست: ندارد.....

۱۲) سرمایه‌گذاران نهادی: سرمایه‌گذاران نهادی شامل مؤسسات اعتباری، بیمه‌ها و صندوق‌های بازنشستگی، هلدینگ‌ها، شرکت‌های سرمایه‌گذاری، صندوق‌های سرمایه‌گذاری و شرکت‌های تأمین سرمایه ثبت شده نزد سازمان بورس و اوراق بهادار، سازمان‌ها و نهادهای دولتی و عمومی و شرکت‌های دولتی است،

۱۳) عرضه خصوصی: فروش مستقیم اوراق بهادار توسط ناشر به سرمایه‌گذاران نهادی است،

۱۴) هریک از رتبه‌ها با معانی زیر تعریف می‌شوند:

- اوراق با رتبه بالاترین سطح (AAA): اوراق با ظرفیت ایفای تعهدات مالی در بالاترین سطح،
- اوراق با رتبه طبقه سطح بسیار بالا (AA-، AA، AA+، AA): اوراق با ظرفیت ایفای تعهدات مالی در سطح بسیار بالا،
- اوراق با رتبه طبقه سطح بالا (A-، A، A+، A): اوراق با ظرفیت ایفای تعهدات مالی در سطح بالا،
- اوراق با رتبه طبقه سطح قابل قبول یا خوب (BBB-، BBB، BBB+، BBB): اوراق با ظرفیت ایفای تعهدات مالی در سطح قابل قبول (خوب) است. با این حال این ظرفیت با احتمال بیشتری نسبت به طبقات بالاتر، در آینده تقلیل می‌یابد،
- اوراق پر مخاطره (ریسک): اوراق با رتبه‌های کمتر از BBB- شامل طبقات BB، B همچنین رتبه‌های CCC، CC، C، D، DD، DDD.

ماده ۲- نرخ سود اسمی بدون مخاطره (ریسک) در سال ۱۴۰۴، بر اساس بند (ر) تبصره (۲) ماده واحده قانون بودجه ۱۴۰۴ تعیین می‌شود. تبصره: در سال‌هایی که سازوکار تعیین نرخ سود اسمی بدون مخاطره (ریسک) در قوانین بودجه سنواتی تعیین نشده باشد، شورای ملی تأمین مالی نسبت به تعیین آن اقدام می‌نماید.

ماده ۳- حداکثر نرخ سود اسمی اوراق، بر اساس فرمول ذیل محاسبه می‌شود که ضریب α با توجه به رتبه‌بندی یا عدم رتبه‌بندی اعتباری اوراق، توثیق یا عدم توثیق اوراق بهادار و ارایه ضامن مؤسسه اعتباری و ضامن شخص ثالث به شرح جدول (۱) ماده (۴) و جدول (۲) ماده (۷) این دستورالعمل تعیین می‌شود:

$$(\alpha + 1) * \text{نرخ سود اسمی بدون مخاطره (ریسک)} = \text{حداکثر نرخ سود اسمی اوراق}$$

ماده ۴- در صورت ارایه رتبه اعتباری اوراق، ضریب α (موضوع ماده (۳) دستورالعمل)، با توجه به رتبه اعتباری اوراق و در صورت توثیق اوراق بهادار و ارایه ضامن مؤسسه اعتباری و ضامن شخص ثالث به شرح جدول (۱) تعیین می‌شود:

جدول (۱) - ضریب α با توجه به رتبه اعتباری اوراق و در صورت توثیق اوراق بهادار و ارایه ضامن مؤسسه اعتباری و ضامن شخص ثالث															
بدون وثیقه				با توثیق اوراق بهادار				با ضامن مؤسسه اعتباری / ضمانت‌نامه مؤسسه اعتباری				با ضامن شخص ثالث			
رتبه	رتبه	رتبه	رتبه	رتبه	رتبه	رتبه	رتبه	رتبه	رتبه	رتبه	رتبه	رتبه	رتبه	رتبه	رتبه
AAA	AA	A	BBB	AAA	AA	A	BBB	AAA	AA	A	BBB	AAA	AA	A	BBB
۰.۱۵	۰.۲	۰.۲۵	۰.۳	۰.۱	۰.۱۵	۰.۲	۰.۲۵	۰.۱	۰.۱۵	۰.۲	۰.۲۵	۰.۱	۰.۱۵	۰.۲	۰.۲۵

(در پیوست (۱)، نرخ سود اسمی اوراق مطابق جدول (۱) با فرض نرخ سود اسمی بدون مخاطره (ریسک) ۲۳ درصد ارایه شده است.)

جمهوری اسلامی ایران

وزارت امور اقتصادی و دارایی

سپرت

شماره: ۸۰/۳۰۶۲۵۵

تاریخ: ۱۴۰۴/۰۳/۰۳

پوست: ندارد

ماده ۵- در صورت عدم ارایه رتبه اعتباری اوراق، جهت بررسی درخواست ضمانت اوراق توسط ضامن شخص ثالث، ارایه حداقل رتبه اعتباری BBB- ضامن از مؤسسات رتبه‌بندی اعتباری به همراه صورت‌های مالی دو سال مالی اخیر ضامن ضروری است، به‌نحوی که صورت‌های مالی آخرین سال مالی منتهی به درخواست ضمانت اوراق توسط مؤسسات حسابرسی معتمد سازمان بورس و اوراق بهادار حسابرسی شده باشد.

ماده ۶- بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران جهت ایفای رکن ضامن توسط مؤسسات اعتباری، این مؤسسات را در سه طبقه (A، B و C) به صورت سالانه، رتبه‌بندی و به مرکز اعلام می‌نماید. ضریب α در اوراق فاقد رتبه‌بندی اعتباری با ضمانت مؤسسات اعتباری در سه طبقه اعلامی بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران مطابق جدول (۲) ماده (۷) این دستورالعمل است.

ماده ۷- در اوراق فاقد رتبه‌بندی اعتباری، ضریب α (موضوع ماده (۳) دستورالعمل)، با توجه به نوع تضمین و رتبه ضامن به شرح جدول (۲) تعیین می‌شود:

جدول (۲) - ضریب α با توجه به نوع تضمین و رتبه ضامن در اوراق فاقد رتبه‌بندی اعتباری						
رتبه ضامن شخص ثالث				با ضامن مؤسسه اعتباری / ضمانت‌نامه مؤسسه اعتباری		
رتبه طبقه BBB	رتبه طبقه A	رتبه طبقه AA	رتبه AAA	C	B	A
۰.۳	۰.۲۵	۰.۲	۰.۱۵	۰.۲	۰.۱۵	۰.۱

(در پیوست (۲)، نرخ سود اسمی اوراق مطابق جدول (۲) با فرض نرخ سود اسمی بدون مخاطره (ریسک)، ۲۳ درصد ارایه شده است.)

ماده ۸- اوراق فاقد رتبه‌بندی اعتباری بدون ضمانت اشخاص ثالث و مؤسسات اعتباری و اوراق پر مخاطره (ریسک) می‌بایست به‌صورت عرضه خصوصی و با نرخ توافقی عرضه شوند.

ماده ۹- عرضه اوراق با رعایت مقررات شورای عالی بورس و اوراق بهادار و سازمان بورس و اوراق بهادار، انجام می‌گردد. خریداران اوراق متناسب با شرایط اوراق از جمله رتبه اعتباری متقاضی تأمین مالی و اوراق، نرخ سود اسمی اوراق و ارزیابی‌ها و برآوردهای خود از شرایط متقاضی تأمین مالی، نوع اوراق و نوع ضمانت پشتمان اوراق می‌توانند اوراق عرضه شده جهت پذیره‌نویسی را به کمتر (کسر)، بیشتر (صرف) و یا معادل قیمت اسمی ورقه (۱۰۰۰۰۰۰۰ ریال) خریداری نمایند.

ماده ۱۰- انتشار اوراق برای مؤسسات اعتباری به عنوان متقاضی تأمین مالی، براساس ضوابط و مقررات اعلامی از سوی بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران و سازمان بورس و اوراق بهادار است.

پیوست (۱)

نرخ سود اسمی اوراق، در جدول (۱) دستورالعمل با فرض نرخ سود اسمی بدون مخاطره (ریسک) ۲۳ درصد با توجه به رتبه اعتباری اوراق و در صورت توثیق اوراق بهادار و ارایه ضامن مؤسسه اعتباری و ضامن شخص ثالث به شرح جدول (۳) است:

جدول (۳) - نرخ سود اسمی اوراق، با فرض نرخ سود اسمی بدون مخاطره (ریسک)، ۲۳ درصد با توجه به رتبه اعتباری اوراق و در صورت توثیق اوراق بهادار و ارایه ضامن مؤسسه اعتباری و ضامن شخص ثالث - (اعداد داخل جدول - درصد)																نرخ سود اسمی بدون مخاطره (ریسک)
با ضامن شخص ثالث				با ضامن مؤسسه اعتباری/ ضمانت‌نامه مؤسسه اعتباری				با توثیق اوراق بهادار				بدون وثیقه				
رتبه طبقه BBB	رتبه طبقه A	رتبه طبقه AA	رتبه طبقه AAA	رتبه طبقه BBB	رتبه طبقه A	رتبه طبقه AA	رتبه طبقه AAA	رتبه طبقه BBB	رتبه طبقه A	رتبه طبقه AA	رتبه طبقه AAA	رتبه طبقه BBB	رتبه طبقه A	رتبه طبقه AA	رتبه طبقه AAA	
۲۸.۸	۲۷.۶	۲۶.۵	۲۵.۳	۲۷.۶	۲۶.۵	۲۶.۵	۲۵.۳	۲۸.۸	۲۷.۶	۲۶.۵	۲۵.۳	۲۹.۹	۲۸.۸	۲۷.۶	۲۶.۵	۲۳ درصد

جمهوری اسلامی ایران

وزارت امور اقتصادی و دارایی

سرپرست

شماره: ۸۰/۳۶۲۵۵

تاریخ: ۱۴۰۴/۰۳/۰۳

پیوست: ندارد

پیوست (۲)

نرخ سود اسمی اوراق، در جدول (۲) دستورالعمل با فرض نرخ سود اسمی بدون مخاطره (ریسک)، ۲۳ درصد با توجه به نوع تضمین و رتبه ضامن در اوراق فاقد رتبه‌بندی اعتباری به شرح جدول (۴) است:

جدول (۴) - نرخ سود اسمی اوراق، با فرض نرخ سود اسمی بدون مخاطره (ریسک)، ۲۳ درصد با توجه به نوع تضمین و رتبه ضامن در اوراق فاقد رتبه‌بندی اعتباری - (اعداد داخل جدول - درصد)				نرخ سود اسمی بدون مخاطره (ریسک)		
رتبه ضامن شخص ثالث				با ضامن مؤسسه اعتباری / ضمانت‌نامه مؤسسه اعتباری		
رتبه طبقه AAA	رتبه طبقه AA	رتبه طبقه A	رتبه طبقه BBB	A	B	C
۲۶.۵	۲۷.۶	۲۸.۸	۲۹.۹	۲۵.۳	۲۷.۶	۲۹.۹
				۲۳ درصد		

سید رحمت اکرمی